

Obsah

Obsah	3
Předmluva	9
Seznam zkratk	11
1 Světové organizace vztahující se ke zdraví a základní pojmy týkající se nemocí (I. Pavlík)	13
1.1 Organizace se vztahem ke zdraví lidí a zvířat	13
1.1.1 Organizace s celosvětovým působením	13
1.1.2 Organizace s působností v Evropě	13
1.1.3 Organizace s působností v České republice	14
1.1.4 Ostatní významné organizace a systémy hlášení infekčních nemocí se vztahem ke zdraví lidí a zvířat	14
1.2 Základní pojmy týkající se nemocí	14
1.2.1 Průběh infekčních onemocnění	15
1.2.2 Charakteristika původce onemocnění	15
1.2.3 Infekční proces	16
1.2.4 Vstupní brány infekce	16
1.2.5 Přenos infekce mezi lidmi a mezi lidmi a zvířaty	16
1.2.6 Přímý a nepřímý přenos infekce	16
1.2.7 Rozsah šířeného onemocnění	17
2 Vybrané demografické, socioekonomické, sídelní změny jako aspekty rozvoje (D. Hübelová)	18
2.1 Vybrané demografické aspekty rozvoje regionu	18
2.1.1 Struktura obyvatelstva podle pohlaví	18
2.1.2 Věková struktura obyvatelstva	19
2.1.3 Zdravotní stav populace a úmrtnost	19
2.1.4 Kvocient novorozenecké a kojenecké úmrtnosti	20
2.1.5 Mechanický pohyb obyvatelstva – míra migrace	20
2.2 Vybrané ekonomické aspekty rozvoje regionu	20

2.2.1	Nezaměstnanost	21
2.2.2	Strukturální změny	21
2.3	Vybrané kulturní aspekty rozvoje regionu	22
2.3.1	Vzdělanostní struktura	22
2.4	Vybrané technické aspekty rozvoje regionu	22
2.5	Vybrané sociální aspekty rozvoje regionu	23
2.5.1	Příjmová chudoba	23
2.6	Sídelní struktura, její změny a vliv na zdraví	23
2.7	Regionální souvislosti a aktivity lidí v kontextu výskytu nemocí	24
3	Rizika zemědělské prvovýroby pro zdraví zvířat a lidí v regionu (I. Pavlík)	26
3.1	Chov savců a zdravotní rizika pro člověka	26
3.1.1	Tuberkulóza skotu	26
3.1.2	Brucelóza	27
3.1.3	Q horečka	28
3.1.4	Červenka prasat a jiných zvířat	29
3.1.5	Plísňová onemocnění kůže (trichofytóza)	30
3.2	Chov ptáků a zdravotní rizika pro člověka	31
3.2.1	Ptačí tuberkulóza	31
3.2.2	Ornitóza (chlamydióza)	32
3.2.3	Salmonelóza v chovech drůbeže, holubů a dalších druhů	33
3.2.4	Kampylobakteriíóza	34
3.2.5	Plísňová onemocnění dýchacího aparátu (aspergilóza)	35
3.3	Ekologická rizika spojená se zemědělskou činností	36
3.3.1	Původci vyskytující se v půdě stále (permanentně)	36
3.3.2	Původci vyskytující se v půdě dočasně během svého vývoje (periodicky)	36
3.3.3	Původci přežívající v půdě bez svého množení (procházející půdou)	36
3.3.4	Původci vyskytující se v půdě náhodně	37
3.4	Původci onemocnění přenášení půdou	37
3.4.1	Tularémie	37
3.4.2	Žňová (Blatácká) horečka	37
3.4.3	Antrax (sněť slezinná)	37

4	Bezpečnost tradičních i netradičních potravin živočišného původu (I. Pavlík)	39
4.1	Rizika konzumace syrových potravin živočišného původu	39
4.1.1	Zdroje a způsoby příjmu původců infekčních onemocnění	39
4.1.2	Přímá konzumace	40
4.1.3	Ochutnávání potravin před jejich tepelnou přípravou	40
4.1.4	Zkřížená kontaminace potravin	40
4.2	Nebezpeční původci přenášení syrovými potravinami živočišného původu	41
4.2.1	Virová hepatitida E	41
4.2.2	Tasemnice (cysticerkóza, tenióza)	42
4.2.3	Toxoplazmóza	43
5	Bezpečnost tradičních i netradičních potravin rostlinného původu (I. Pavlík)	45
5.1	Potraviny rostlinného původu k přímé spotřebě	45
5.2	Zdroje infekčních onemocnění pro kontaminaci čerstvého ovoce a zeleniny	45
5.2.1	Závlahová voda	46
5.2.2	Nedostatečně fermentovaná organická hnojiva	46
5.2.3	Pracovníci zabývající se sběrem, transportem, skladováním a prodejem	46
5.2.4	Kontaminace ovoce a zeleniny při prodeji a domácím zpracování	46
5.2.5	Ostatní zdroje původců onemocnění	46
5.3	Opracování ovoce a zeleniny	47
5.4	Závažní původci alimentárních infekcí způsobených konzumací ovoce a zeleniny	47
5.4.1	Virová hepatitida A	47
5.4.2	Rotavirové průjmy	48
5.4.3	Salmonelóza	49
5.4.4	Onemocnění způsobená <i>Escherichia coli</i> (koliinfekce)	49
5.4.5	Listerióza	49
5.4.6	Tularémie	50
5.4.7	Botulismus	50
5.4.8	Parazitární infekce (kryptosporidióza)	51
6	Volnočasové aktivity v různých regionech a rizika onemocnění zvířat a lidí (I. Pavlík)	52
6.1	Chovatelské aktivity (chov psů, koček a dalších zvířat)	52

6.2	Zásady prevence závažných přenosných onemocnění	52
6.2.1	Zvířata chovaná trvale v bytech	52
6.2.2	Pobyt chovaných zvířat v zevním prostředí	53
6.2.3	Obecné zásady prevence	53
6.3	Zásady prevence závažných přenosných onemocnění	53
6.3.1	Vzteklina	53
6.3.2	Nemoc kočičího škrábnutí	55
6.3.3	Kožní plíseň (dermatophytóza)	55
6.3.4	Střevní parazité psů a koček (škrkavka psí a kočičí)	56
6.3.5	Vnější parazité (ektoparazité) psů a koček	56
6.4	Chov terarijních zvířat a akvariijní ryb	58
6.4.1	Salmonelóza	59
6.4.2	Vřed akvaristů (<i>fish tank granuloma</i>)	59
6.5	Rekreační aktivity	61
6.5.1	Klíšťová encefalitida	61
6.5.2	Borrelióza	63
6.5.3	Leptospiróza	64
6.6	Myslivost, sokolnictví, rybaření a včelaření	65
6.6.1	Tularémie	65
6.6.2	Trichinelóza	67
6.6.3	Hepatitida E	68
6.6.4	Napadení včelami a dalším bodavým hmyzem	68
6.7	Zahrádkářství	69
6.7.1	Tularémie	69
6.7.2	Tetanus	69
6.7.3	Leptospiróza	70
6.7.4	Uštknutí zmijí	70
7	Cestovní medicína pro bezpečnou turistiku (I. Pavlík)	71
7.1	Sexuálně přenosné nemoci	71
7.1.1	Syfilis	71

7.1.2	Infekce způsobená <i>HIV/AIDS</i>	72
7.2	Průjmová onemocnění cestovatelů	73
7.2.1	Průjem cestovatelů	73
7.2.2	Cholera	73
7.2.3	Břišní tyfus	74
7.3	Onemocnění přenášovaná krevsajícími přenašeči	74
7.3.1	Malárie	74
7.3.2	Žlutá zimnice	74
7.3.3	Další původci onemocnění	75
7.4	Onemocnění dýchacího ústrojí	75
7.4.1	Legionelóza	76
7.4.2	Tuberkulóza lidí	76
7.4.3	Chřipka	76
8	Závěrem (I. Pavlík a D. Hübelová)	78
9	Přílohy (D. Hübelová a I. Pavlík)	79
10	Literatura	94